

הרב שמשון ב"ר רפאל הירש ושיטת 'תורה עם דרך ארץ' בעיני רבני מזרח אירופה

עמנואל בלוך

מאמר זה מבקש לנתח איך מייסד הנאו־אורתודוקסיה הגרמנית ואלופה, הרב שמשון רפאל הירש, ושיטתו 'תורה עם דרך ארץ', נתפסו בעיני מנהיגי יהדות מזרח אירופה במשך מאה וחמישים השנים האחרונות.

בניגוד למקובל בתחום עד היום, תפיסה זו לא הייתה מוגבלת להכשרה בדיעבד ובחצי פה של השיטה הגרמנית, יחד עם הגבלה חזקה של כשרותה להקשר המיוחד של גרמניה במאה התשע עשרה. להפך, ניתוח קפדני של המקורות הרלוונטיים מגלה כמה דפוסי תגובות והתפתחויות דרסטיות במשך כל התקופה הנדונה, כאשר שינויים חברתיים ואירועים היסטוריים השפיעו גם על היהדות המזרח אירופית וגם על היהדות המערב אירופית.

נוסף על שאלת ההבנה של האורתודוקסיה הגרמנית על ידי המנהיגים הרוחניים של המזרח, מאמר זה מבקש גם לזרוע אור חדש על יחסי הגומלין המסובכים בין מזרח למערב, ועל התפתחותה של היהדות האורתודוקסית.

עמנואל בלוך, תלמיד מחקר, החוג למחשבת ישראל, האוניברסיטה העברית בירושלים, הר הצופים, ירושלים 9190501
manubloch75@gmail.com